

MADEN ARAMA PROJELERİNE YÖNELİK UYGULAMA TALİMATI

03.10.2013 tarihli ve 28784 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği’nin 5. Maddesi gereği, 26. Maddesi kapsamında yer alan maden, petrol, doğalgaz, kaya gazı veya jeotermal kaynak arama projelerine ilişkin “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gerekli Değildir” kararı verme yetkisi, 27 Şubat 2014 tarih ve 83 sayılı (2014/05) nolu Genelge ile 01 Mart 2014 tarihinden itibaren Valiliklere devredilmiştir.

Maden Arama başvuruları E-ÇED üzerinden yapılmakta, Yeterlik Belgesi almış bir firma tarafından başvuru bedeli ve Proje Tanıtım Dosyası ile sisteme yüklenmektedir.

1-ÇED Yönetmeliği'nin Geçici Madde-3 gereğince kapsam dışında değerlendirilen projelerde gerçekleştirilmesi planlanan maden arama projeleri için Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmasına gerek bulunmamaktadır.

2- ÇED Yönetmeliği gereğince ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projeler kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan maden arama projeleri için Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmasına gerek bulunmamaktadır.

3- Denizde gerçekleştirilecek Arama projelerinin birden fazla İli kapsamı durumunda, projeye başlanılacak ilk İl’e başvuru yapılmalı proje bu İl tarafından koordineli olarak diğer il veya illeri kapsayacak şekilde değerlendirilmelidir.

4- Arama projesi kapsamında yapılan değerlendirme sonucunda verilecek ÇED Gerekli Değildir belgesinin arkasında veya ekinde proje koordinatlarının yer alması gerekmektedir.

5- Maden Arama Projelerine yönelik inceleme değerlendirme süreci içerisinde, Ek-I ve Ek-II kapsamında yer alan projeler için Yeterlik Tebliği kapsamında gerçekleştirilen “yer görme” prosedürü uygulanmasına gerek bulunmamaktadır.

6- Ruhsat sahibinin aynı olması koşulu ile birbirine mücavir birden fazla ruhsat için bir dosyanın hazırlanmasında sakınca bulunmamaktadır. Dosya içinde değerlendirilen ruhsat alanlarının 1/25.000 ölçekli haritada gösterilmesi ayrıca ruhsat alanlarının tamamını gösterecek şekilde 1/25.000, 1/100.000 veya 1/200.000 ölçekli harita veya planlara yer verilmesi gerekmektedir.

7- Proje alanının birden fazla il sınırının içerisinde yer alması durumunda, alanın büyük bölümü hangi ilde ise dosyanın o ilin koordinasyonunda diğer il veya iller dahil edilerek inceleme değerlendirme sürecinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Dosya içeriğine yönelik açıklamalar;

Proje Tanıtım Dosyasının Hazırlanmasında Esas Alınacak Seçme Eleme Kriterleri

Başlık Sayfası:

Proje Sahibinin Adı:

Adresi:

Telefon, GSM ve Faks Numarası:

e-posta:

Projenin Adı:

Proje Bedeli:

Proje İçin Seçilen Yerin Açık Adresi (İli, İlçesi, Mevkii):

Projenin ÇED Yönetmeliği Kapsamındaki Yeri (Sektör, Alt Sektör):

Projenin NACE Kodu:

Raporu Hazırlayan Çalışma Grubunun /Kuruluşun Adı:

Adresi:

Telefon ve Faks Numaraları:

Proje Tanıtım Dosyasının Sunum Tarihi:

İçindekiler listesi:

Projenin Teknik Olmayan Özeti:

Yapılacak arama projesinin türü belirtilmelidir. Maden, petrol, doğalgaz, kaya gazı veya jeotermal kaynak hangisi kapsamında arama yapılacağı ve arama türü (jeofizik, yarma, sondaj vs.) Hangi arama projesi ve/veya projeleri yapılacaksa kısaca teknik bilgi ile birlikte sayıları da belirtilmelidir.

*Yarma faaliyetinde yarma alanı boyutu, çıkartılacak malzeme miktarı ile numune için alınacak malzeme miktarının belirtilmesi önemlidir.

1.Projenin Özellikleri:

a)Projenin ve yerin alternatifleri (proje teknolojisinin ve proje alanının seçilme nedenleri),

Proje kapsamında arama için tespit edilen yer koordinatları ve proje teknolojisi hakkında bilgi verilmelidir.

*Yarma yapılacak ise yarma yapılacak alanın ve/veya alanların koordinatları belirtilmelidir.

*Sondaj yapılacak ise her sondaj yapılacak alanın ve/veya alanların koordinatları belirtilmelidir.

*Jeofizik etütlerde alana müdahale olmaması nedeniyle tüm ruhsat alanında (nokta koordinat belirtmeye gerek kalmadan) arama projesi yapılabilmektedir.

NOT:

1- Yarma ve sondaj arama faaliyetlerinin gerçekleştirileceği alan, makine ve ekipmanların yer aldığı, depo ve atık alanları da dahil olacak şekilde faaliyette kullanılacak alan köşe koordinatları verilerek belirtilmelidir.

2- El tipi sondaj makinası ile yapılan başvurular alana müdahale olmaması nedeniyle tüm ruhsat alanında yapılabilmektedir.

b) Projenin iş akım şeması, kapasitesi, kapladığı alan, teknolojisi, çalışacak personel sayısı,

Arama projesi kapsamında yapılacak iş ve işlemleri gösterir iş akım şeması, kapasitesi, arama yöntemine göre kapladığı alanlar, teknoloji ve çalışacak personel sayısı hakkında bilgi verilmelidir.

c) Doğal kaynakların kullanımı (arazi kullanımı, su kullanımı, kullanılan enerji türü vb.),

Arama projesinin yapılacağı alanların arazi kullanımı, mülkiyet durumu, su kullanımı vs. hakkında bilgi verilmelidir.

ç) Atık miktarı (katı, sıvı, gaz ve benzeri) ve atıkların kimyasal, fiziksel ve biyolojik özellikleri,

- Bitkisel toprak varsa miktarı, nerede ve nasıl depolanacağını açıklanması,
- İçme ve kullanma suyu miktarı, nereden ve ne şekilde sağlanacağını belirtilmesi,
- Sondaj ve/veya yarma yapılan alanların yerleşime 100 m. mesafede olması durumunda gürültü hesabının yapılarak alınacak önlemlerinin belirtilmesi,
- Kaza riski durumunda yapılacaklarla ilgili bilgi verilmesi,
- Sondaj sıvısı ve çamuru hakkında değerlendirmenin 2012/15 Genelgemiz doğrultusunda yapılması,
- Katı ve sıvı (evsel ve proses) atıkların miktarları ve atıkların ne şekilde bertaraf edileceğinin açıklanması, gerekmektedir.

Bu bölümde özellikle sondaj sıvısının nerede hazırlandığı, havuzda hazırlanacak ise havuzun alanı, hacmi, geçirimsizliğinin ne şekilde sağlandığı, miktarı ve havuzda geçirimsizliği sağlayan malzemenin ne şekilde bertaraf edileceği belirtilmelidir. Sondaj çamurunun bulunduğu havuzun alanı, hacmi, geçirimsizliğinin ne şekilde sağlandığı ve havuzda geçirimsizliği sağlayan malzemenin ne şekilde bertaraf edileceği açıklanmalıdır.(2012/15 Genelge kapsamında)

d) Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski.

Kaza riski durumunda yapılacaklarla ilgili bilgi verilmelidir.

2. Proje Yeri ve Etki Alanının Mevcut Çevresel Özellikleri:

a) Mevcut arazi kullanımı ve kalitesi (tarım alanı, orman alanı, planlı alan, su yüzeyi ve benzeri),

Arama yapılan alanlara en yakın yerleşim yeri belirtilerek, arama yapılan alanların mevcut arazi kullanım durumu belirtilmelidir.

b) EK-5'deki Duyarlı Yörelere Listesi dikkate alınarak korunması gereken alanlar.

Arama yapılan alanın Ek V Duyarlı Yörelere Listesi içerisinde kalıp kalmadığının belirtilmesi kalıyor ise hangi alanda kaldığının ilgili maddesi yazılarak belirtilmesi gerekmektedir.

3. Projenin İnşaat ve İşletme Aşamasında Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler

Proje kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan çalışmalar neticesinde olabilecek etkiler, miktarları, yönetmeliklerle karşılaştırılması ve proje kapsamında alınacak önlemlerin belirtildiği bu bölümde;

- Bitkisel toprak varsa miktarı, nerede ve nasıl depolanacağını belirtmesi,
- İçme ve kullanma suyu miktarı, nereden ve ne şekilde sağlanacağını belirtmesi,
- Sondaj ve/veya yarma yapılan alanların yerleşime 100 m. mesafede olması durumunda gürültü hesabının yapılarak hangi önlemlerin alınacağını belirtmesi,
- Kaza riski durumunda yapılacaklarla ilgili bilgi ve hangi önlemlerin alınacağını belirtmesi,
- Sondaj sıvısı ve çamuru hakkında 2012/15 Genelgemiz doğrultusunda gerekli değerlendirmenin yapılması,
- Sondaj faaliyetinde kullanılacak katkı maddeleri ve miktarlarına yönelik açıklamaların bulunması gerekmektedir.

NOT:

* Jeotermal arama faaliyetinde, jeotermal akışkana ulaşıldığı andan üretim aşamasına kadar geçen aralıkta sondaj sahasında yapılacak etkilere ve önlemlere ilişkin iş ve işlemlerin (kuyu testi, akışkanın nasıl kontrol altına alınacağı, akışkanın mevzuat uyarınca deşarji vs.) açıklanması, jeotermal kaynak ile ilgili kanun ve yönetmeliğin adının yazılarak uyulacağını taahhüt şeklinde yazılması,

* Petrol ve/veya doğalgaz arama faaliyetinde petrol ve/veya doğalgaza ulaşıldığı andan üretim aşamasına kadar geçen aralıkta sondaj sahasında yapılacak etkilere ve önlemlere ilişkin iş ve işlemlerin açıklanması,

Arama faaliyeti alanının terki ve doğaya geri kazanım çalışmalarının açıklanması, alanın orman alanı olması durumunda rehabilitasyon planı ile ilgili bilgilerin bu bölümde belirtilmesi, ayrıca sondaj ağzının ne şekilde kapatıldığına yönelik açıklamaların yer alması,

*Jeotermal ve petrol/doğalgaz arama faaliyetlerinin olumlu sonuçlanması durumunda üretim aşamasına kadar saha terkinin nasıl yapılacağını belirtmesi, gerekmektedir.

Arama projeleri için;

“2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Yönetmelikler ile diğer mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadıkça arama faaliyetlerine başlanılmayacaktır.”

“Arama faaliyeti sonrasında üretime geçilmesinin planlanması durumunda ÇED Yönetmeliği hükümlerine göre başvuru yapılacaktır”.

Sondaj Çalışması yapılması durumunda “Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 04/07/2012 sayılı ve 8865 sayılı yazısında yer alan 2012/15 sayılı Genelge kapsamında arama faaliyeti çalışmaları gerçekleştirilecektir.”

İbarelerinin eklenmesi gereklidir.

Notlar ve Kaynaklar:

Ekler:

1- Proje için seçilen yerin koordinatları

2-Proje alanı ve yakın çevresinin mevcut arazi kullanımını değerlendirmek için; yerleşim alanlarının, ulaşım ağlarının, enerji nakil hatlarının, mevcut tesislerin ve Ek-5’de yer alan Duyarlı Yörelere Listesinde belirtilen diğer alanların (proje alanı ve yakın çevresinde bulunması halinde) yerlerine ilişkin verileri gösterir bilgiler 1/25000 ölçekli hâlihazır harita (çevre düzeni planı, nazım, uygulama imar planı, vaziyet planı veya plan değişikliği teklifleri, topografik harita) üzerine işlenerek kısaca açıklanması, jeoloji haritası ve depremsellik ile ilgili bilgiler.

Proje Tanıtım Dosyası ekinde verilmesi gerekenler,

- Taahhütname
- Proje sahibinin noter onaylı imza sirkülerinin aslı (Proje sahibinin şirket olması halinde şirkette yetkili olduğuna dair belge)

NOT: Taahhütname noter onaylı olursa imza sirküleri aranmaz.

- 1/25 000 ölçekli topografik harita (sondaj yarma v.b. yerlerin işaretli olduğu)
- Birden fazla ruhsatın bulunduğu durumlarda ruhsat alanlarının tamamını gösterecek şekilde 1/25.000, 1/100.000 veya 1/200.000 ölçekli harita veya plan.
- Jeoloji Haritası,
- Ruhsat fotokopisi
- Kullanılan katkı maddelerine ilişkin güvenlik bilgi formları (Türkçe Olmalıdır.)

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sayı : B.09.0.ÇYĞ.0.10.03-010.06-3305
Konu : Sondaj Çamurları ve Krom Atıkları

01.07.2012

Sondaj Çamurlarının ve Krom Madeninin Fiziki İşleme Tabi Tutulması Sonucu Ortaya Çıkan
Atıkların Bertarafına İlişkin Genelge
(2012 /5)

Taş ocağı faaliyetleri ile mineral kaynakların aranması, çıkarılması ve işlenmesi sonucu oluşan atıkların depolanması, 26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik kapsamında yer almaktadır.

Maden arama ve çıkarma faaliyetleri sırasında sondaj uygulaması sonucu ortaya çıkan sondaj çamurlarının ve krom madeninin fiziki işleme tabi tutularak zenginleştirilmesi sonucu ortaya çıkan atıkların bertarafına ilişkin karşılaşılan sorunlara açıklık getirilmesi amacıyla aşağıdaki hususlara uyulacaktır.

1. Petrol, doğalgaz, jeotermal sondajları sonucu ortaya çıkan sondaj çamurları Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik hükümlerine tabidir.
2. Yukarıda tanımlanan sondajlar dışındaki tüm sondaj çamurları bu genelge kapsamında değerlendirilecektir.
3. Sondaj çamurları doğrudan alıcı ortamlara deşarj edilemez.
4. Sondaj çamuru devir daimi ve sondajdan çıkan kırıntıların çöktürülmesi amacıyla hazırlanan çamur havuzunda sondaj çamuru bertaraf edilebilir. Bu kapsamda çamur havuzunun hacmi bitmiş sondaj deliği hacminin en az 2 katı hacme sahip olmak zorundadır.
5. Eğer sondaj çamuru temiz su ve kil hariçinde herhangi bir kimyasal içeriyorsa, çamur havuzunun tabanında ve üst örtü sisteminde geçirimsizlik, havuz tabanında jeosentetik kil üzerine jeomembran, üst örtü sistemi ise jeosentetik kil veya jeomembran ile sağlanır. Jeosentetik kil yerine doğal kil de kullanılabilir. Geçirimsizlik malzemesi ile ilgili kriterler Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'te belirtildiği şekilde uygulanır.

Adres: Fihriye Mah. Çevre Atık Kansu Cad. 1271 Sok. No:13 06520 Balgat ANKARA
Tel: 474 03 10 Faks: 474 03 35 Elektronik Ağ: www.esb.gov.tr

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

6. Sondaj havuzu yapılması aşamasında arazi hazırlanmasında bitkisel toprak ve hafriyat toprağı daha sonra havuzun kapatılması işleminde kullanılmak üzere ayrı yerlerde bırakılmemelidir.
7. Sondaj havuzuna yüzeysel suların girmemesi için gerekli önlemler alınmalıdır.
8. Sondaj faaliyetinin bitiminden sonra sondaj çamurları kurumaya bırakılmalı ve üzeri kapama aşamasında çıkarılan hafriyat toprağı ve bitkisel toprakla kapatılmalıdır.
9. Krom madeninin hiçbir kimyasal madde kullanılmadan fiziki işleme tabi tutularak zenginleştirilmesi sonucunda ortaya çıkan ve tenör oranı %3'den fazla olan atıkları gerekli önlemleri alınarak daha sonra değerlendirmek üzere saha içinde bırakılabilecektir. Tenör oranı % 3'den daha az ise bu atıkların depolanmasında analize gerek görülmeden Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik'te depolama kriterleri verilen III. Sınıf Düzenli Depolama Tesislerinde bertaraf edilecektir.

Konuyla ilgili uygulamaları yukarıda belirlenen esaslar çerçevesinde yürütülmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Erdoğan BAĞCIKÇI
Bakan